

บทความพิเศษ :

“ทรัมป์” คงอัตราภาษีนำเข้าไทยร้อยละ 36 สูงสุดในอาเซียน

... ผลกระทบทางเศรษฐกิจและแรงงาน

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันที่ 8 กรกฎาคม 2568

ล่าสุดคืนวันที่ 7 กรกฎาคม 2568 ประธานาธิบดีทรัมป์ ประกาศอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศได้เปรียบดุลการค้าและไม่เอื้อเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์หรือ “Reciprocal Tariff” ซึ่งไทยติดอยู่ใน 1 ใน 14 ประเทศซึ่งติดโผล่ชุดแรกที่ได้รับเอกสาร อัตราเรียกเก็บของไทยอยู่ที่ร้อยละ 36 หากไม่นับประเทศลาว เมียนมา กัมพูชา เป็นอัตราสูงสุดในอาเซียนและใน 14 ประเทศดังกล่าว การออกเอกสารแจ้งอัตราภาษีหลังจากที่สหรัฐฯ ผ่านปรนอัตราร้อยละ 10 ซึ่งครบกำหนด 90 วัน เป็นคำถามว่าทำไมประเทศไทยจึงถูกสหรัฐฯ เรียกเก็บอัตราภาษีสูงกว่าทุกประเทศ

	2 เม.ย. 68	7 ก.ค. 68	
 ลาว	48%	40%	ลดลง 8 %
 เมียนมา	44%	40%	ลดลง 4 %
 กัมพูชา	49%	36%	ลดลง 13 %
 ไทย	36%	36%	(เท่าเดิม)
 บังกลาเทศ	37%	35%	ลดลง 2 %
 เซอร์เบีย	37%	35%	ลดลง 2 %
 อินโดนีเซีย	32%	32%	(เท่าเดิม)
 บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	35%	30%	ลดลง 5 %
 แอฟริกาใต้	30%	30%	(เท่าเดิม)
 ญี่ปุ่น	24%	25%	เพิ่มขึ้น 1 %
 คาซัคสถาน	27%	25%	ลดลง 2 %
 มาเลเซีย	24%	25%	เพิ่มขึ้น 1 %
 เกาหลีใต้	25%	25%	(เท่าเดิม)
 ตุรกี	28%	25%	ลดลง 3 %
 เวียดนาม	46%	20% (3 ก.ค. 68)	ลดลง 26 %

ที่มา : รายการกรรมกรข่าว คุณนอกจ้อ ช่อง 3

ในเอกสารหรือจดหมายที่ทรัมป์ส่งไปยังประเทศต่างๆ ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์เป็นผู้ลงนามด้วยตัวเองมีข้อความบางส่วนระบุว่า “เป็นการนำอำนาจอธิปไตยทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ กลับคืนมาด้วยการจัดการกับความสัมพันธ์ทางการค้าที่ไม่เท่าเทียมกันซึ่งคุกคามเศรษฐกิจของประเทศตลอดจนความมั่นคงของชาติ” จะเห็นได้ว่าข้อความไม่ได้แสดงอาการประนีประนอมทางการทูตแต่อย่างใด มาตรการภาษี “Reciprocal Tariff” คือผลประโยชน์ของสหรัฐฯ สำคัญที่สุด เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการผลักดันนโยบาย “The America First” เป็นวลีหรือแนวคิดที่เน้นย้ำถึงแนวคิดที่ว่าผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาควรมาก่อน แนวคิดนี้มีความหมายถึงชาตินิยมอเมริกัน เน้นการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศและเกี่ยวข้องกับนโยบายการค้าแบบคุ้มครอง

ที่พึงเข้าใจการเจรจากับทีมงานของปรณ.ทรมป์ ไม่ใช่ลักษณะการเจรจาต่อรองแบบมีแผนในลักษณะ “Win/Win Situation Negotiate” คือต่างคนต่างได้แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกันแต่การเจรจากับสหรัฐฯ ด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เหนือกว่าเขาไม่ต้องการต่อรองแต่เพียงให้เราไปบอกว่าจะทำอะไรมากที่สุดและเขาพอใจไหมคือคู่เจรจามีแต่ Lost & Loss ตอนที่ทีมไทยแลนด์ก่อนบินไปเจรจากับทรมป์บอกว่าการผลแบบ Win/Win ก็สังหรณ์ใจแล้วว่าการเจรจาจบคงไม่สวย นอกจากนี้อัตราภาษีที่ไทยถูกเก็บร้อยละ 36 ยังถูกทรมป์ชี้ว่าหากไทยขึ้นภาษีนำเข้าจากสหรัฐฯ ในอัตราใดก็จะจัดเก็บภาษีเพิ่มเข้าไปอีกในสัดส่วนที่เท่ากัน แต่ยังให้ความหวังว่าอัตราภาษีดังกล่าวสามารถลดได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขแต่ต้องจบก่อนสิ้นตาย (1 สิงหาคม 68)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและแรงงาน

ฉากทัศน์ไทยเป็นประเทศพึ่งพาการส่งออกมีสัดส่วนใน GDP ในประมาณร้อยละ 57 ตลาดสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกสัดส่วนอันดับหนึ่ง ปีพ.ศ. 2567 มีสัดส่วนร้อยละ 18.30 อัตราการขยายตัวร้อยละ 13.66 ในช่วง 5 เดือนแรกปีพ.ศ. 2568 (ม.ค. - พ.ค.) สัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 19.61 อัตราการขยายตัวกระโดดไปถึงร้อยละ 27.2 มูลค่า 27,098.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีที่แล้ว 5,795.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นผลจากการเร่งส่งออกให้ทันดีเดย์ซึ่งขยายเวลา 90 วันจะจัดเก็บอัตราภาษีใหม่ซึ่งผู้นำเข้าสหรัฐฯ คาดการณ์ไม่ได้จึงเร่งการนำเข้า อัตราภาษีร้อยละ 36 ที่ไทยถูกเรียกเก็บเกินความคาดหมายและเป็น “Worst-Case Scenario” เพราะคิดว่าจะอย่างเก่งอาจต่อรองได้เหลือร้อยละ 20 – 25

ต้องเข้าใจว่าภาคส่งออกของไทยเป็นหัวจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักของประเทศ โซอุปทานมีขนาดใหญ่และเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน อาทิเช่น อุตสาหกรรมในประเทศที่ขายให้กับผู้ส่งออก ได้แก่ วัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูป อะไหล่เครื่องจักร วัสดุสิ้นเปลืองในการผลิต ภาคการส่งออกยังเกี่ยวข้อง กับธุรกิจบริการ เช่น โลจิสติกส์เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านเดินเรือ เครื่องบิน รถบรรทุก ศูนย์กระจายสินค้า ตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ เช่น กล่อง ลัง พาเลท นอกจากนี้ภาคส่งออกยังเชื่อมโยง อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดจนผลิตภัณฑ์จากภาคเกษตรกรรม เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ประมง ปศุสัตว์

จากที่กล่าวมาภาคการส่งออกและโซอุปทานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญต่อการจ้างงานโดยมีการประมาณการเบื้องต้นว่ามีแรงงานที่เกี่ยวข้องประมาณ 18 – 20 ล้านคน หากอัตราภาษีนำเข้าไปตลาดสหรัฐฯ ที่ไทยถูกเรียกเก็บสูงกว่าประเทศคู่แข่งสูงกว่าเวียดนามและอินโดนีเซียจะมีผลอย่างมากต่อการลดลงทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า ผลที่ตามมาคือการลดกำลังการผลิตซึ่งจะมีผลต่อแรงงานส่วนเกินทั้งทางตรงและทางอ้อมที่อาจต้องสูญเสียตำแหน่งงานและ/หรืออาชีพ ผลกระทบขึ้นอยู่กับว่าแรงงานเหล่านั้นทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมหรือภาคบริการที่ต้องพึ่งพิงตลาดสหรัฐฯ เป็นสัดส่วนเท่าใดยิ่งสัดส่วนมากผลกระทบก็ยิ่งสูง ตัวอย่างภาคส่วนที่อาจได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีทรมป์ เช่น 1) เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ 2) ผลิตภัณฑ์ยาง 3) อัญมณีและเครื่องประดับ 4) เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ 5) เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์และส่วนประกอบอื่นๆ 6) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ 7) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ 8) อุปกรณ์กึ่งตัวนำ-ทรานซิสเตอร์ 9) เหล็กและ

ผลิตภัณฑ์จากเหล็ก 10) ผลิตภัณฑ์พลาสติก 11) อาหารสัตว์ 12) อาหารทะเล/ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ฯลฯ

ปฏิเสธไม่ได้ตลาดสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกใหญ่สุดของไทย ผลจากที่ปธน.ทรัมป์คงภาษีนำเข้า “Reciprocal Tariff” ในอัตราร้อยละ 36 สูงสุดในอาเซียน หากไม่สามารถมีข้อเสนอหรือดีลใหม่ๆ ให้ปธน.ทรัมป์สนใจและลดภาษีให้ใกล้เคียงหรือเท่ากับเวียดนามจะส่งผลกระทบต่อภาคส่วนเศรษฐกิจค่อนข้างมาก เนื่องจากภาคส่งออกมีโซุ่ปทานขนาดใหญ่และเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน **อัตรภาษีในระดับนี้สูงกว่าประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะประเทศเวียดนามซึ่งอัตรภาษีอยู่ที่ร้อยละ 20 ส่งผลทำให้ขีดความสามารถแข่งขันด้านราคาลดลงหรือแข่งไม่ได้** ภายใต้ภาวะเช่นนี้ผู้นำเข้าสหรัฐฯ จะมีการปรับพอร์ตแหล่งนำเข้าใหม่ซึ่งคาดว่าคำสั่งซื้อจะเริ่มลดลงในช่วงเดือนกันยายน อุตสาหกรรมและภาคบริการอย่างน้อย 1 ใน 5 จะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง การผลิตที่ลดลงมีผลต่อการใช้แรงงานลดลงแต่จำนวนเท่าใดในขณะนี้ยังประเมินไม่ได้

ภาคแรงงานที่อยู่ในภาคส่งออกและโซุ่ปทานที่ได้รับผลกระทบเป็นทั้งผู้ผลิตขณะเดียวกันเป็นผู้บริโภค คริวเรือนแรงงานจึงเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีขนาดใหญ่มากที่สุดของประเทศส่งผลกระทบต่อการใช้สอยที่จะลดลงกระทบเป็นลูกโซ่ไปถึงภาคค้าส่ง-ค้าปลีกและการซื้อสินค้าประเภทถาวร เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ยานพาหนะหรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะได้รับผลกระทบตามมาอย่างแน่นอน ยอดขายที่หดตัวนำมาซึ่งปัญหาสภาพคล่องในภาคธุรกิจ การเลิกจ้างต่อยอดไปถึงหนี้เสียหรือ NPL ของสถาบันการเงิน ทีมเจรจาหรือ “Thailand Team” คงต้องมึนงานหนักในช่วงเวลาที่เหลือไม่มากอย่าเพียงบอกกล่าว “เสนอไปแล้ว” แต่ไม่รู้ว่าทรัมป์จะดูหรือไม่ดูจำเป็นต้องมีการล๊อบบี้ให้ทรัมป์มีการลดภาษีลงมาให้ใกล้เคียงกับเวียดนามแต่วิธีการอย่างไรคงไม่ง่าย

ในเวลาเช่นนี้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องประเมินว่าเศรษฐกิจไทยภายใต้ภาษีโหดแบบนี้จะรับมืออย่างไรและประเมินว่าหากส่งออกไปสหรัฐฯ หายไปครึ่งหนึ่งผลกระทบจะเป็นอย่างไรโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาคแรงงาน สำนักพยากรณ์เศรษฐกิจภาคเอกชนประเมินว่าหากภาษีของทรัมป์อยู่ในระดับนี้เศรษฐกิจอาจขยายตัวได้ร้อยละ 1 หรือต่ำกว่า ในระยะกลางการลงทุนจะลดลงยังเป็นการซ้ำเติมเศรษฐกิจที่อ่อนแอเป็นทุนอยู่แล้ว ขณะที่รัฐบาลอยู่ในช่วงขาดความเชื่อมั่นและขาดเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ความทุ่มเทในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจอ่อนแอ ภายใต้สภาวะการณ์ที่ไม่เอื้อและมีความเสี่ยงต่อการอยู่รอดของธุรกิจ ภาคเอกชนทั้งนายจ้างและลูกจ้างคงต้องจับมือกันจะเดินกันไปอย่างไรคงต้องรับมือกันให้ดี บอกได้เลยว่า ... รอบนี้หนัก

หมายเหตุ : ผู้เขียนรายงานฉบับนี้ได้นำเรื่องเข้าที่ประชุมสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติเพื่อเรียกประชุมผู้ส่งออกและโซุ่ปทานมาให้ความเห็นและประเมินผลกระทบคาดว่าจะจัดได้ภายในช่วงสัปดาห์ที่สามของเดือนนี้

สามารถสแกนและดาวน์โหลดบทความนี้ได้ที่ QR CODE
รวมถึงค้นหาบทความทางวิชาการของดร.ธนิต โสรัตน์ ได้ที่
เว็บไซต์ www.tanitsorat.com tanit.sorat
 ดร.ธนิต โสรัตน์

